

Dr. Kovács Lajos: *Részvétel az evangélium ügyében*. Egyházi beszédek lelkeszeink és hiveink használatára. Kiadja az Unitárius Egyház, Kolozsvár-Napoca, 1983. 231 l.

Dr. Kovács Lajos püspök munkája nemcsak hiánypótló, hanem útmutató is egyben az unitárius életeszmény időszerű Isten- és emberszolgálatban való megélésében.

A kötet az utóbbi harminc esztendőben, különböző alkalmakkor elhangzott prédikációinak egy részét tartalmazza, valamint két temetési beszédet. A kötet három fejezetből áll: I. Egyházi beszédek, mely 27 különböző alkalmakkor elmondott prédikációgyűjtemény; II. Bibliamagyarázatok, összesen 12; III. Temetési beszédek, összesen 2. A kötet gazdagsága és mély tartalma mellett 41 beszéd bizonyít minden értékelésnél is meggyőzőbben, Igen sokatmondó, hogy 49 bibliai textust magyaráz, de úgy, hogy azokból a tudományos igényesség, a bibliakutatás legújabb vívmányainak eredményei sugároznak a legfőbb cél érdekében: élővé tenni a vallássosságot az evangélium szellemében; részt venni az evangélium ügyében; közelebb hozni az embert önmagához, embertársához, társadalmához és gondviselő Istenéhez. Amint a szerző kifejti: „A mi legnagyobb feladatunk a világban az, hogy szüntelenül próbáljuk az örök jézusi parancsolatokat teljesíteni; próbáljunk szüntelenül úgy élni, Istenben olyan gyermeki lélekkel hinni, hozzá úgy imádkozni, felebarátainkat úgy szeretni, az eszméért, a gondolatért úgy helyt állni, amint azt tette Jézus, az ember, a názáreti próféta, és akkor érezni fogjuk, hogy ha minden és mindenki el is hagy életünkben, ő velünk marad örökké. Ecce homo — Íme az ember, őt kövessétek.“

A szerző az előszóban megállapítja, hogy „ezeknek az írásoknak mindenike bibliamagyarázat, mert minden egyházi szolgálatunk alapja a józan ész és a tudományos kutatás eredményeképpen előttünk álló Biblia.“ A II. fejezetben ez a kijelentés még hatványozottabban jut kifejezésre, ahol tizenkét bibliamagyarázatot tesz közkincsé.

A bibliamagyarázatok jellegzetessége a tudományos bibliakutatás legújabb vívmányainak figyelembe vétele és azoknak a mindennapi életbe való átültetése. Így pl. a gonosz szolga példázata magyarázatának konklúziója: „A gonosz szolga példázatából tanuljunk igaz emberséget, tanuljunk embertársainknak a Jézus szellemében megbocsátani, hogy így a mennyei Atya igaz gyermekeivé és embertársainknak valódi felebarátaivá válhassunk.“

A temetési beszédek — dr. Kiss Elek püspök és dr. Mikó Imre főgondnok gyászszertartásán hangzottak el.

A könyv ismertetése helyett annak gazdag tartalma beszél. Kiemeljük azt is, hogy a szerző gördülékenyen, szép gondolati füzésekkel, minden idegen kifejezéstől mentesen fejezi ki mondanivalóját. Így nemcsak a vallási, hanem az anyanyelvi művelődésnek is értékes műve.

Hisszük, hogy ez a könyv lelkeszeinknek és hiveinknek hasznos útmutató marad az istenfűség eszményének követésében, és segít elmélyíteni és megerősíteni hitünket, hogy teljesebb emberként vehessünk részt hivatásunk megélésében az evangélium ügyében.

Rezi Elek

A 16—17. századi erdélyi magyar memoáriróadalom sajátos termékei kerülnek e kötetben az olvasó asztalára — krónikák, naplók, önéletírások, emlékirások. Személyes történeti művek, kor-dokumentumok, melyekben emberi magatartások, eszméiségek, gondolkodásmódok is kifejezésre jutnak.

A kötet emlékirói a politikai és művelődési élet vezetői, kancellárok, főpapok az események résztvevői és irányítói, vagy éppenséggel áldozatai. Számszerint 26 emlékiró szemelvényes munkája vall a szentanúk meggyőző hitelességével, a kor politikai és eszmei történéseinek különböző eseményeiről. E kor eszmeiségének elsődleges meghatározója a reformáció jelentkezése és elterjedése Erdélyben. Ennek a következménye, hogy az emlékiratokban a politikai, gazdasági, társadalmi események mellett fontos helyet kapnak a vallási mozgalmak és ezekkel összefüggő események. Hadd soroljuk fel izelítőképpen néhány emlékirat szerzőjének nevét és munkáik egyházunkat is közvetlenül vagy közvetve érintő tárgyát. *Mindszenti Gábor* az öreg Zápolya János király jellemrajzát, végnapjait és halálát írja le a szemtanú hitelességével, valamint János Zsigmond születését. *Borsos Sebestyén* krónikája értékes feljegyzést tartalmaz az 1564. évi enyedi zsinatról, *Veranics Antal* és *Forgách Ferenc* emlékiratai Martinuzzi György váradai püspök és Erdély vezető politikusa életéről és haláláról nyújtanak értékes adatokat.

Figyelemre méltóak azok az emlékiratok, melyek egyházunk patrónusa, János Zsigmond humanista műveltségű személyét méltatják. *Kocsárdi Gálfi János* rab-ságban írt önéletírásának első felében János Zsigmond értékes jellemrajzát nyújtja: „Jó és dicséretes fejedelmünk vala, igazságban és törvénytörő való dologban gyönyörködik... sok jámborokat más országból béhoz... jámbor tanácsinak tanácsán jár; az eszes embereknek becsületek vala nála...“ *Bethlen Farkas*, János Zsigmond halála utáni időszakról ad részletes tudósítást. A történeti eseményekből néhol általános érvényű erkölcsi következtetéseket von le: „Erősebb az, aki saját magát, mint aki a legerősebb várat legyőzte, ennél magasabban nem is járhat az erény.“

Bethlen Gábor nemzetségéről, tetteiről és uralkodásáról *Keserűi Dajka János* és *Bojthi Veres Gáspár* emlékiratai nyújtanak részletes adatokat.

A kötet értékét növeli a tárgyilagos szemlélet, mely pl. érvényre jut János Zsigmond személyével és a radikális reformációval kapcsolatban. Az 1568-as tordai országgyűlés határozatát is majdnem teljes egészében idézi, mint e kor Erdélyének az emberi szellem és lelkiismeret szabadságáért tett legnagyobb megvalósítást.

Kovács Gy. István

CUPRINSUL • CONTENTS

În apărarea vieții • For the Protection of Life	211
Ziua Republicii • The Republic Day	214
Dr. Lajos Kovács: În slujba Bisericii • In the Services of Church	216

STUDII • STUDIES

Dr. János Erdő: Etica lui Iisus • The Ethical Teachings of Jesus .	227
Dr. Hermann Pitters: Martin Luther — propovăduitorul libertății creștine • Martin Luther, the Preacher of the Christian Li- berty	239
István Kovács: Iona, profetul • Jonah, the Prophet	244
István Dávid: Să ocrotim și îngrijim orgele noastre • The Mainte- nance of our Organs	246

LUCRĂRI OMILETICE • SERMONS

Roy Smith: Sintem un singur trup • We all Are Members of one Body	252
Attila Csongvay: Cred în viața veșnică • I Believe in the Eternal Life	254
Pál Halmágyi: Încrede-te în Domnul • Trust in the Lord and Do Good	256
Ferenc Bálint: „Pregățiți calea Domnului“ • Prepare a Way for the Lord	258
István Kovács: Voia lui Dumnezeu este sfințirea noastră • You Should Be Holy	260
Gyula Lakatos: Domn al păcii • Prince of Peace	262
József Balla: Pe urmele lui Mózes Berde • On the Footsteps of Mózes Berde	264

VIAȚA BISERICESCĂ ȘI ȘTIRI • CHURCH LIFE — NEWS .	266
---	-----

RECENZII • BOOK REVIEWS	270
-----------------------------------	-----

Colectivul de redacție — Editors

Președintele și redactor responsabil: dr. Lajos Kovács episcop, membrii: dr. János Erdő (redactor responsabil adjunct), dr. Árpád Szabó, Dezső Szabó (redactori), György András și Lőrinc Mikó.

INTREPRINDEREA POLIGRAFICĂ CLUJ, Mun. Cluj-Napoca c-da nr. 3019

